

ОЦІНЮВАННЯ ЖИТЛОВОГО СЕРЕДОВИЩА

- Методика оцінювання;
- Збір даних;
- Оцінювання екстер'єру «будинку з химерами»;
- Оцінювання інтер'єру «будинку з химерами»;
- Оцінювання оточуючого середовища:
 - настроювання методики (на прикладі парків у центрі Києва);
 - оцінювання і визначення недоліків;
 - розробка пропозицій;
 - задача розробки дизайн-концепції стилю;
 - визначення головної ідеї і образу;
 - розробка стилістичних рішень;
 - задача розміщення у просторі/часі;
 - оцінювання досягнутого ефекту
- Дискусія;
- Контрольні питання;
- Література

Восприятие и распознавание человеком окружающей среды

УРОВНИ И ОБЕКТЫ ВОСПРИЯТИЯ

ХАРАКТЕРИСТИКИ ВОСПРИЯТИЯ

КАНАЛЫ И ИХ КОЛИЧЕСТВО

- Человек и среда не выделены как части, однако возможность обособления потенциально существует
- Осознание человеком себя как самодостаточного целого, отделенного от мира.
- Воздействие на окружающий мир, ответные реакции.
- Упорядочивание воздействий и реакций по категориям пространства и времени.
- Упорядочивание восприятий органами чувств
- Различение тонов и нюансов

- Интуиция 1
- + Эго 1
(инсайт, гомеостаз)
- + Воля и рассудок 2
(воздействие – реакция, «хорошо» или «плохо»)
- + Желания, чувства и ум 2*3
(отслеживанию форм и изменений; язык)
- + Ощущения и эмоции 2*3*5 (?)
- Ощущения и эмоции 2*3*5*8 (?)

- **Уровень 1 – единство**
- **Уровень 2 – обособление**
- **Уровень 3 – воздействия и реакции**
- **Уровень 4 – пространство и время**
- **Уровень 5 – цвета, звуки, ароматы и т.п.**
- **Уровни 6, 7 – оттенки цветов, тона звуков и т.п.**

Методика оцінювання

ТАБЛИЦА КРИТЕРИЕВ ДЛЯ ЭКСПЕРТНОГО ОЦЕНИВАНИЯ

Общая цель	Уровни	Частные цели	Общие показатели	Частные показатели
Максимальный комфорт	1	<i>Ощущение гармонии с миром, удачи, несокрушимого здоровья, благоприятного хода событий, оптимизма по отношению к будущему</i>	Гармония с внешним миром	Соответствие религиозной и культурной традициям; Соответствие климату; Соответствие местности (рельеф, наличие водных источников, характер растительности, чистота окружающей среды) Престижность и удобство расположения места застройки, характер окружающей застройки, возможность ее преобразования в благоприятную сторону; Коммуникативность; «Прозрачность» и гармоничность решений; Организованность системы город – район – ансамбль – здание – жилище
	2	<i>Ощущение самодостаточности, самоуважения, престижа, безопасности, радости, оптимизма</i>	Самодостаточность и безопасность	Экспрессия и чистота стиля, взаимосогласованность компонентов экстерьера и интерьера, образность, общность приемов, выразительность на неструктурированном «фоне», способность привлекать и останавливать внимание, определять эмоциональный тонус; Соответствие статусу владельца; Автономность; Наличие «умного дома» и адекватность программы динамического регулирования параметров жилища; Средства безопасности

3	<i>Ощущение свободы, превосходства, уверенности, возможности активного отдыха</i>	Возможность самореализации	Максимальная функциональность; Трансформируемость; Соответствие характеру владельца
4	<i>Ощущение упорядоченности закономерности и познаваемости пространства-времени, покоя, красоты и гармонии</i>	Согласованность форм, пропорций, размеров	Функциональная, конструктивная, эстетическая, символическая обоснованность внешних и внутренних форм; Выдержанность пропорций; Антропометрическая выверенность размеров помещений; Эргономическая обоснованность размеров мебели и оборудования; Масштаб (по отношению к человеку), ритм, нюанс, метрические повторы
5-6	<i>Удовлетворение чувственных восприятий на уровне сенсорных ощущений</i>	Сенсорный комфорт	Оценка света и светотеневой пластики; Оценка цвета – гармоничность сочетаний, наличие необычных сочетаний цветов, присутствие стимулирующих цветов; Оценка тонов и фактур материалов; Термовлажностный комфорт; Акустический комфорт; Отсутствию сквозняков; Защита от солнечной радиации; Использование ароматизаторов; Гармоничность других сенсорных ощущений

Использование таблицы и формулы комфорта

А. Оценка достижения общей цели (для «сбалансированной личности»):

$$O = 1 \cdot o_1 + 0,62 \cdot o_2 + 0,38 \cdot o_3 + 0,24 \cdot o_4 + 0,14 \cdot o_{5-6},$$

где O – общая оценка;

o_1 - o_{5-6} – оценки для уровней.

При необходимости, производится настройка формулы на особенности психотипа или конкретной личности (меняются весовые коэффициенты)

Б. Групповая оценка показателей по каждому из уровней позволяет выявить «слабые места» жилища – если уровень оценен минимумом баллов, значит, принятые для него решения необходимо пересматривать.

В. Частные оценки позволяют увидеть «слабые места» конкретных решений и вовремя принять меры к их улучшению.

5 – отлично, какие-либо недостатки отсутствуют;

4 – хорошо, недостатки незначительны;

3 – удовлетворительно, с недостатками можно «ужиться»;

2 – плохо, недостатки необходимо исправлять;

1 – очень плохо, необходимо кардинально улучшить решение;

0 – провально, показатель просто не учитывался, необходима выработка решения, для которого он был бы задействован.

Збір даних: околиці «будинку з химерами»

Использованы: А. фотофиксация;
Б. программа Google Earth и ее фотоальбом;
В. другие интернет-ресурсы

Сусідні будинки

МАФи, пам'ятники тощо

Оцінювання гармонії із зовнішнім світом (рівень 1)

В. Городецкий построил несколько культовых сооружений. Однако в данном случае никакого соответствия традиции нет – будь то религиозной или светской. Наоборот, дом построен с вызовом всем условностям и правилам – и прежде всего с точки зрения выбора места строительства. Надо сказать, что в начале XX века ул. Банковая и ближайшие окрестности только начинали застраиваться, и дом, расположенный на вершине и склоне холма, возвышался в гордом одиночестве – что вполне отвечало замыслу архитектора. Инженерные задачи, сопутствующие строительству на сложном рельефе были успешно решены. То же можно сказать и о адаптированности к климатическим условиям. В последующем стилистическое несоответствие окружающим зданиям и некоторая территориальная обособленность «Дома с химерами» сохранились. Если оценивать место застройки с точки зрения престижа, то в настоящее время, учитывая приближенность к Администрации Президента, Национальному банку, Кабинету министров и Верховной раде оно заслуживает наивысших баллов. То же можно сказать и о коммуникативности. И давайте отдадим должное интуиции архитектора, который, не имея возможности узнать обо всех катаклизмах последующего столетия, все-таки выбрал едва ли не лучшее место в Киеве именно с точки зрения престижа! Теперь о преобразованиях окружающей среды в благоприятную сторону – они были реализованы частично в ходе застройки окрестностей, частично при последней реконструкции. Здание Украинского драматического театра им. И. Франко, памятники, фонтаны, культивированные склоны – все это благоприятные факторы. Инфраструктура, транспорт, уровень загрязнений и шумов вполне приемлемы, и ниже, чем в других местах центра Киева.

Итак, оценка первого уровня – 4,9 балла.

Екстер'єр «будинку з химерами» - СТИЛЬ

Владислав
Городецкий.
«Дом с химерами»
(1901-1902), Киев,
Украина

Екстер'єр «будинку з химерами» - деталі

Оцінювання самодостатності та безпеки (рівень 2)

Выразительность экстерьера на неструктурированном «фоне», взаимосогласованность компонентов, образность, общность приемов, способность привлекать и останавливать внимание, генерируя сильную эмоциональную реакцию – на высшем уровне! Что там писали о ящерах и махайродусах Михаил Зинкевич, где заблудился старый конквистадор Николая Гумилева? Вячеслав Городецкий и сам был страстным охотником, побывавшем во многих экзотических странах, и своих «химер» он рисовал со знанием дела. А сколько с этим связано разных легенд! Личность архитектора сама по себе вносит немало в престижность дома, а где-то и определяет его последующую историю, и уж точно - связанный со зданием фольклор.

Интересен вопрос о чистоте стиля. Конечно, это модерн, но очень неординарный, непохожий на киевский модерн начала века. Впрочем, так мы говорим ретроспективно, а тогда модерн как стиль еще формировался, и вполне мог развиваться «по Городецкому» – более эклектично, с большей долей китча, в «зверином» направлении.

Очень любопытно, что дом соответствовал статусу владельца и тогда, когда его хозяином был сам Городецкий – со всей уникальностью его харизмы, вкусов и таланта, и сейчас, ибо Президент Украины всегда уникален в силу своей должности.

Следующие показатели, такие, как автономность, развитость безопасности и т.д. определяются функцией дома как резиденции первого лица государства.

Наличие «умного дома» и адекватность программы динамического регулирования параметров жилища оценить не представляется возможным ввиду отсутствия информации.

Оценка второго уровня – 5 баллов.

Трансформованість та можливості самовираження

На рівні конструктивних рішень трансформованість відсутня, проте:

- динамічний силует і окремі деталі виглядають дуже несхожими з різних ракурсів, у різні пори року, у різний час доби;
- має місце різноманітна функціональність: приватний будинок, дохідний будинок, бюрократична установа, лікарня, резиденція голови держави

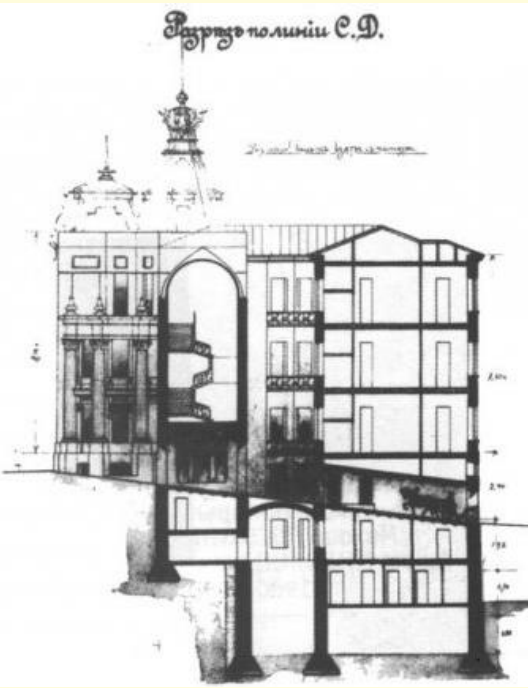
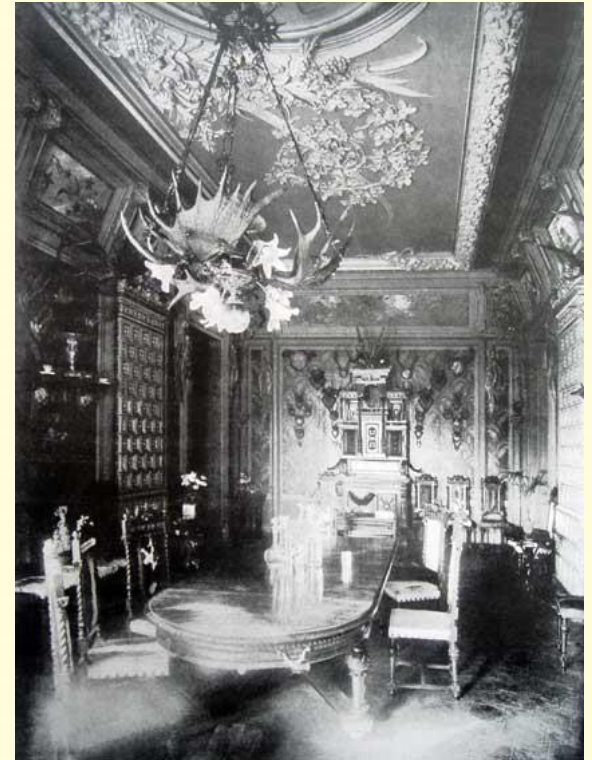
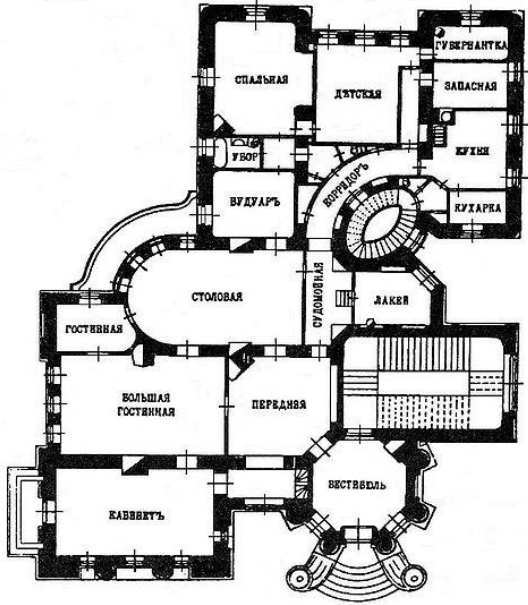
Оцінювання трансформованості та можливостей самовираження (рівень 3)

С точки зору соответствия характеру архитектора и первого владельца «Дом с химерами» идеален, но насколько он хорош для других? Один факт из подлинной, не легендарной истории – долгие годы в доме располагалась больница. Это говорит о том, что он позитивно влиял на состояние людей с самыми разными характерами, а также положительно характеризует выбор места застройки (добавляет жизненных сил), функциональность и трансформируемость здания.

Отсюда следует оценка третьего уровня – 5 баллов.

Об'ємно-планувальні рішення

Оцінювання узгодженості форм, пропорцій, розмірів (рівень 4)

Согласованность форм, пропорций, размеров, и это характерно для модерна, невысока. На «упорядоченных» людей вся эта лепка и декор произведут впечатление избыточных, смешение элементов классики и китча также не найдет у них одобрения. С разных сторон здание выглядит по-разному – с ул. Банковой оно кажется небольшим, со стороны склона или сквера у театра смотрится как весьма солидное сооружение. Говоря о логике форм, можно упомянуть лишь об эстетической и символической обоснованности. В принципе, такой же оценки заслуживают пропорции и размеры.

В то же время, планировка и состав помещений вполне логичны, эргономические правила соблюдаются – подчас, например, при выборе угла наклона лестниц – они непривычны, но удобны.

Ввиду неоднозначности – оценка четвертого уровня 3 балла.

Сенсорный комфорт

Оцінювання сенсорного комфорту (рівні 5-6)

Оценка света и светотеневой пластики – 5;

Оценка цвета – гармоничность сочетаний, наличие необычных сочетаний цветов, присутствие стимулирующих цветов – 4;

Оценка тонов и фактур материалов – 5;

Термовлажностный комфорт – 5;

Акустический комфорт – 4;

Отсутствию сквозняков – 4;

Защита от солнечной радиации – 5;

Использование ароматизаторов – свежие цветы? (не учитывается);

Гармоничность других сенсорных ощущений – 4.

Итого, считая показатели равнозначными, $(5+4+5+5+4+4+5+4)/8=4,5$.

Оценка пятого уровня – 4,5 балла.

Теперь анализируем оценки уровней. Первые три – великолепный результат, каких-либо недостатков практически нет. Четвертый – зависит от типа личности. Допустим, мне ближе минимализм, поэтому оценка не слишком высока. Для поклонников модерна она будет совсем иной. Так что тесты и выявление психотипа необходимы. Пятый и шестой – очень достойная оценка, несмотря на изменение моды, вкусов и технологий за прошедшее столетие!

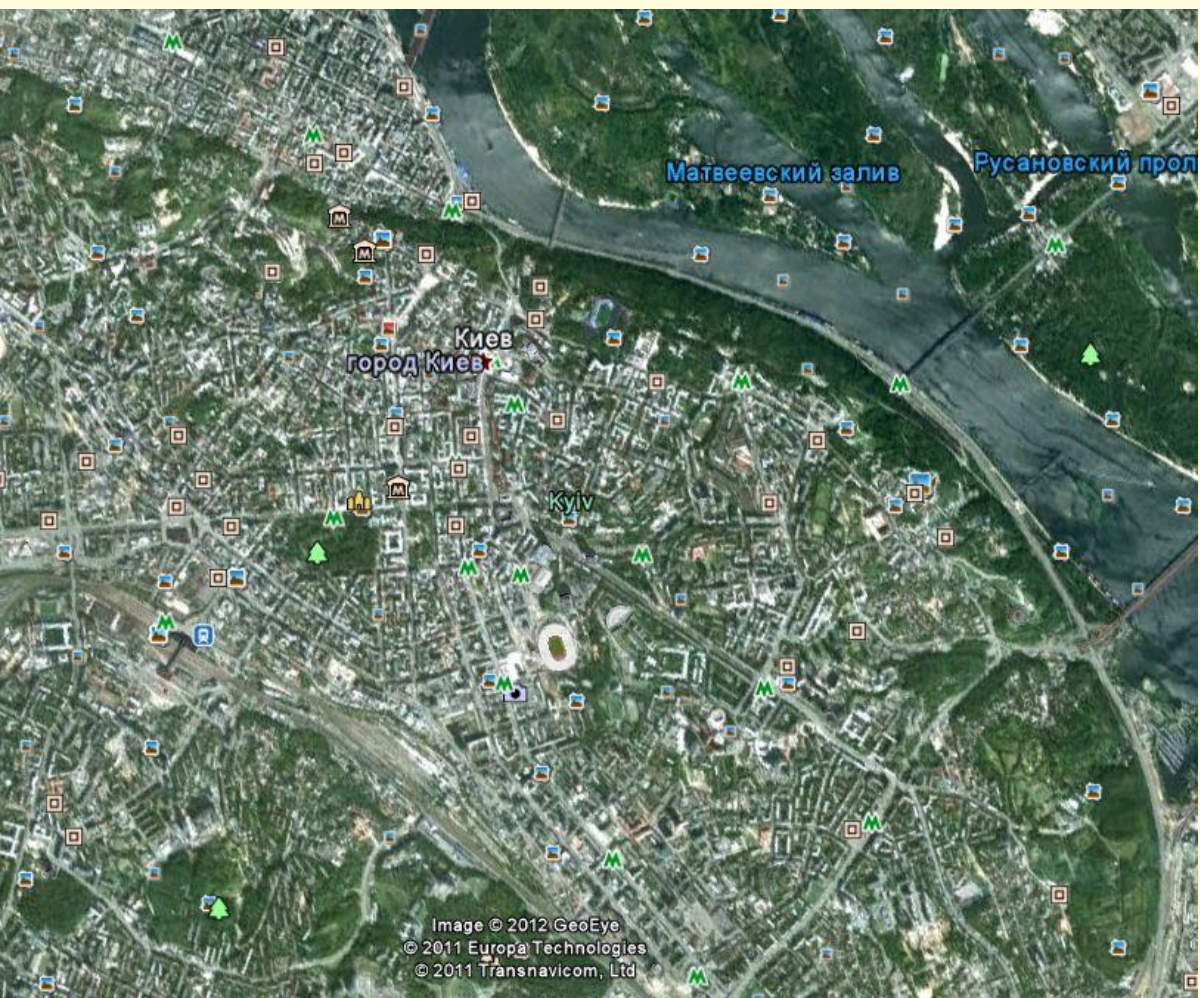
И, наконец, рассчитываем общую оценку и сравниваем ее с максимально возможной:

$O=1*4,9+0,62*5+0,38*5+0,24*3+0,14*4,5=11,25$ балла, при теоретически максимальной – 11,9 балла.

Шедевр – что и подтверждает слава здания на протяжении более чем ста лет.

Оцінювання оточуючого середовища (на прикладі парків у центрі Києва)

Столиця України славиться парками на схилах Дніпра (далі - Зелена зона), що здавна є її візитною карткою. У зв'язку із обговоренням Стратегії розвитку Києва до 2025 року, проблема майбутнього парків є актуальною.

При першому ж знайомстві впадає у вічі занедбаність парків через брак коштів на утримання.

Пропозиції щодо розвитку парків, які висувалися у ході обговорення Стратегії, не мають системного характеру, потребують великих витрат та радикально змінюють образ парків та історичний силует міста.

Відтак необхідним є:

- створення методики оцінювання парків та визначення їх реального стану;
- пропозиція обґрунтованої дизайн-концепції стилю Зеленої зони;
- комплексний підхід та наукове обґрунтування вибору, оцінювання, розміщення стилістичних елементів

Настроювання методики

МЕТА	РІВНІ	ЦІЛІ ДЛЯ РІВНІВ	ПСИХО-ТИПИ	ОКРЕМІ ПОКАЗНИКИ ДЛЯ РІВНІВ
<i>Максимальний комфорт</i>	1	<i>Відчуття гармонії із зовнішнім світом, вдачі, здоров'я, сприятливого ходу подій</i>	Збалансована особистість; споглядач	Сприятливість клімату; можливість медитації; краса місцевості (рельєф, водні джерела, рослинність); чистота; зручність огляду; зручність розташування; вплив оточуючої забудови, динаміка її змін; прозорість і гармонійність рішень; організованість елементів в системі місто – парк – елементи паркового дизайну
	2	<i>Відчуття самодостатності, престижу, безпеки, радощі, оптимізму</i>	Егоїст	Виразність парку на загальному тлі; експресія і сила впливу; здатність захоплювати увагу; образність композицій; взаємоузгодженість насаджень, будівель, водоймищ, доріжок тощо; статус парку; засоби безпеки

МЕТА	РІВНІ	ЦІЛІ ДЛЯ РІВНІВ	ПСИХО-ТИПИ	ОКРЕМІ ПОКАЗНИКИ ДЛЯ РІВНІВ
<i>Максимальний комфорт</i>	3	<i>Відчуття волі, упевненості, ентузіазму</i>	Борець	Функціональність; трансформованість; зручність режиму функціонування; стимуляція ентузіазму
	4	<i>Відчуття упорядкованості, законності, пізнаваності світу</i>	Винахідливий дослідник	Функціональна, конструктивна, естетична, змістовна обґрунтованість дизайнерських рішень; дотримання пропорцій; антропометрична вивіреність розмірів споруд, лавочок, доріжок тощо; масштаб, ритм, нюанс, метричні повтори; наявність «цікавих куточків»; засоби активного відпочинку; відповідність до сезонів
	5-6	<i>Задоволення почуттів на рівні сенсорного сприйняття</i>	Богемна особистість	Світло та світлотіньова пластика; кольори (гармонійність сполучень, присутність стимулюючих кольорів); акустичний комфорт; фактури; захист від сонячного випромінювання, протягів тощо; аромати

ЗАГАЛЬНІ ОЦІНКИ ДЛЯ РІВНІВ 1-6:

рівень 1 – 4,1 (мінуси за певну незручність під'їзду, помітний негативний вплив оточуючої забудови, неузгодженості у системі місто – сад);

рівень 2 – 4,2 (строкатість стилю, невизначеність концепції);

рівень 3 – 4,7 (нерозвиненість інфраструктури, незручність режиму роботи);

рівень 4 – 4,9 (не відремонтованість окремих споруд, наявність захаращених місць);

ОЦІНКИ ПОКАЗНИКІВ РІВНІВ 5 І 6 із підрахунком оцінки:

світло та світлотіньова пластика – 5;

кольори (гармонійність сполучень, наявність незвичних сполучень, присутність стимулюючих кольорів) – 5;

акустичний комфорт – 4,5;

фактури – 5;

захист від сонячного випромінювання, протягів тощо – 4,5;

аромати – 4,5.

рівні 5-6 – 4,75 (отримані бали переведені у 5-тибальну шкалу).

ЗАГАЛЬНА ОЦІНКА:

$1 \cdot 4,1 + 0,62 \cdot 4,2 + 0,38 \cdot 4,7 + 0,24 \cdot 4,9 + 0,14 \cdot 4,75 = 10,34$ із теоретично можливих 11,9.

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

- 1.Зберегти концепцію саду як наукової установи і науково-пізнавального парку.
- 2.Підсилити пізнавальний потенціал.
- 3.Збільшити інформативність написів і дороговказів
- 4.Розробити стиль парку розвинути інфраструктуру
- 5.Збільшити кількість закладів харчування, місць торгівлі, дитячих майданчиків, туалетів, обладнаних спортивно-оздоровчих маршрутів.
- 6.Навести лад у захаращених місцях
- 7.Відремонтувати або знести неестетичні споруди, додати лавок і бесідок.

Ландшафтний парк

ОЦІНКИ:

- рівень 1 – 4,0 (мінус за незручність під'їзду та негативний вплив оточуючої забудови);
- рівень 2 – 4,0 (суперечливість функцій та стилістичних рішень);
- рівень 3 – 4,0 (нерозвиненість інфраструктури);
- рівень 4 – 4,2 (наявність захаращених місць);
- рівні 5-6 – 4,0 (шум, сильні вітри).

ЗАГАЛЬНА ОЦІНКА:

$$1*4 + 0,62*4 + 0,38*4 + 0,24*4,2 + 0,14*4 = 9,57$$

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Варто залишити одну основну функцію парку – музейно-меморіальну – і позбавити його функцій Співочого поля чи виставки квітів. Це приведе і до стилістичного вирівнювання парку.
3. Слід заборонити подальшу розбудову території парку (існуюча не впливає суттєво на його оцінку).
4. За парком потрібен дбайливий огляд. Бажане розширення зелених насаджень з метою захисту від шуму та вітру, а також закриття найбільш незграбних панорам навколишньої забудови.

Парк Вічної слави

ОЦІНКИ:

- рівень 1 – 3,0 (плюс – краса місця, зручність огляду та розташування; мінус – негативний зростаючий вплив оточуючої забудови; близьке розташування автомобільної стоянки). стилістична відмінність меморіалів та інфраструктури парку Пам'яті Голодомору та парку Слави, відсутність гармонійного переходу між ними);
- рівень 2 – 2,5 (плюс – сильне враження від меморіальних комплексів окремо; мінус – когнітивний дисонанс їх ідеологічних та стилістичних рішень, повна відсутність узгодженості насаджень, будівель, доріжок);
- рівень 3 – 4,1 (нерозвиненість інфраструктури);
- рівень 4 – 3,5 (функціональна, конструктивна, естетична, символічна, змістовна обґрунтованість, дотримання пропорцій кожного з комплексів при їх загальній неузгодженості);
- рівні 5-6 – 4 (низький рівень акустичного комфорту; незначний захист від сонячного випромінювання, протягів).

ЗАГАЛЬНА ОЦІНКА $1*3+0,62*2,5 +0,38*4,1+0,24*3,5+0,14*4=7,51$

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Відділити один меморіал від іншого. Наприклад, можна використати зелені насадження, що одночасно покращить акустичний комфорт та захист від вітру.
2. Використати обидві тераси рельєфу для розвитку рекреаційної функції та її відділення від меморіальної частини парку.
3. Для покращення доступу на нижню терасу можливе прокладення тунелю з ескалатором. Озеленити нижню терасу кущами і деревами.

Комплекс

Аскольдова Могила, Маріїнський парк, Міський сад, Хрещатий парк

ОЦІНКИ:

- рівень 1 – 5,0 (сприятливість клімату; краса рельєфу і рослинності; зручність огляду);
- рівень 2 – 4,5 (виразність на загальному тлі; експресія і сила впливу; взаємоузгодженість насаджень, будівель, доріжок);
- рівень 3 – 5,0 (рекреаційна, культурна, історична, пізнавальна, меморіальна функціональність);
- рівень 4 – 5,0 (функціональна і конструктивна обґрунтованість дизайнерських рішень; засоби активного відпочинку);
- рівні 5-6 – 3,75 (багата світлотіньова пластика; яскраві кольори; акустичний комфорт; фактури; захист від сонячного випромінювання, протягів; аромати лісу).

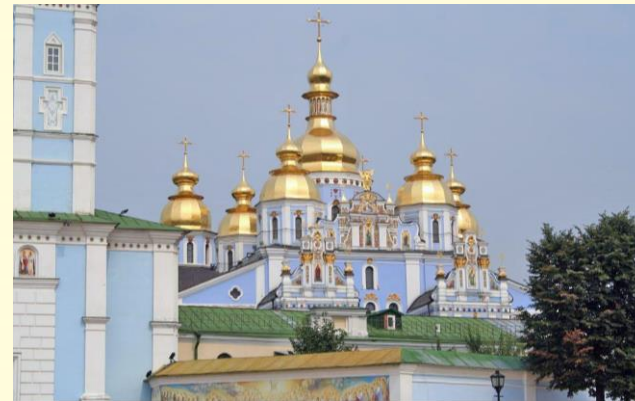
ЗАГАЛЬНА ОЦІНКА: $1 \cdot 5 + 0,62 \cdot 4,5 + 0,38 \cdot 5 + 0,24 \cdot 5 + 0,14 \cdot 3,75 = 11,37$.

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Підтримувати парки у чистоті, завершити реконструкцію Маріїнського палацу.
2. Організувати екскурсії до Верховної ради, Кабміну, Маріїнського палацу.
3. Підсилити функцію дитячого відпочинку за рахунок розташування відповідних скульптур, МАФ, квітників та інших елементів для дітей, звільнення від невластивих дітям форм.
4. Схиля за Петровською алеєю використовувати як рекреаційні. Очищення території Аскольдової могили, поновлення Зеленого театру, прокладення доріжок для велосипедистів, освітлення, розташування лавок, цілодобова охорона. Забезпечити вільний доступ шляхом прокладання додаткових спусків, містків над Петровською алеєю, ескалаторів з Дніпровської набережної.

Володимирська гірка

ОЦІНКИ:

- рівень 1 – 5,0 (плюси - зручність огляду і розташування, аура історії);
- рівень 2 – 4,5;
- рівень 3 – 4;
- рівень 4 – 3,5;
- рівні 5-6 – 4.

ЗАГАЛЬНА ОЦІНКА: $1*5 + 0,62*4,5 + 0,38*4 + 0,24*3,5 + 0,14*4 = 10,6$

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Резервом для розвитку парку є нижня тераса, яка впорядкована і підтримується в кращому стані.
2. Обладнати роздільні доріжки для велосипедистів та прогулянки із собаками.
3. Покращити доступ до нижньої тераси.

Пейзажна алея

ОЦІНКИ:

- рівень 1 – 4 (мінус за невизначений вхід у парк,);
- рівень 2 – 4,5 (фантастичні, але неузгоджені моделі, не вистачає місця для огляду скульптур);
- рівень 3 – 4 (відсутність зони туалетів та харчування);
- рівень 4 – 4,9 (не відремонтованість окремих споруд, наявність захаращених місць);
- рівні 5-6 – 4,75.

ЗАГАЛЬНА ОЦІНКА:

$$1*4+0,62*4,5+0,38*4+0,24*4,9+0,14*4,75=10,2..$$

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

- Зробити переважною роллю алеї оглядову, але із збереженням функцій парку сучасної скульптури та дитячої зони.
- Продовжити алею по периметру верхньої тераси Старокиївської і Замкової гір і з реконструкцією виходу до Андріївського узвозу.
- Нижче по схилам розмістити ще дві паралельні алеї, які можна використовувати як дитячу і скульптурну.
- Відремонтувати існуючий спуск до історичних урочищ Гончари та Кожум'яки, побудувати ще кілька таких спусків, які забезпечили б вільну комунікацію між алеями.
- Оформити належним чином вхідні групи у кінцях алеї.
- Розмістити заклади харчування, туалети, лавки.
- Заборонити будь-яке будівництво в районі алеї, а також в'їзд транспорту.

Резюме

Слід розвивати спеціалізацію кожного з парків, яка склалася історично. У такому випадку кожен психотип і кожна особистість (у роботі відзначено вікову спеціалізацію) зможе знайти в них своє улюблене місце. Слід підтримати створення нових спеціалізацій, як у Хрещатому парку, або на Пейзажній алеї, але робити це так, щоб не перевантажувати надмірною функціональністю обмежену територію.

Схили від нижньої тераси і до Дніпра мають бути залучені до Зеленої зони. Цю особливість рельєфу треба використати. Це створить потенціал розвитку і надасть стилю усіх парків певних спільних рис. Використання цієї території, в основному, рекреаційне у найближчому майбутньому, в залежності від потреб міста, зможе бути розширене.

Виходячи з цього, слід подбати про вільний доступ до нижньої тераси. Сходи, ескалатори, транспортні комунікації також можуть бути оформлені у єдиному стилі, утворюючи ще один елемент, що об'єднує парки Зеленої зони. Створення універсального стилю Зеленої зони, достатньо гнучкого, щоб припускати специфічні риси в залежності від спеціалізації парку, є важливою задачею, яка багато в чому визначає «візуальний» успіх нової концепції.

Найбільшу увагу потрібно приділяти паркам, що отримали найнижчі оцінки. Розшифровування оцінок за рівнями вказує і на обсяг капіталовкладень, потрібних для досягнення запланованого ефекту.

Загальний обсяг капіталовкладень невеликий, оскільки не передбачається вартісного будівництва. Основні статті витрат: дренажні роботи та прокладання доріжок на схилах, озеленення, скульптури, МАФи, скамійки тощо.

Класифікація, кореляції та пріоритети вимог до стилю парків

РІВНІ	КАНАЛИ ВЗАЄМОДІЇ ІЗ СЕРЕДОВИЩЕМ	ПСИХОТИПИ, ДЛЯ ЯКИХ КАНАЛИ Є НАЙБІЛЬШ СУТТЄВИМИ	ВИМОГИ	ВАГОВІ КОЕФІЦІЄНТИ
1	інтуїція	Збалансована особистість; споглядач	Зв'язок із Києвом	1
2	его	Егоїст	Єдність парків, пізнаваність	0,618
3	воля/ розсудливість	Борець	Варіативність застосування	0,38
4	розум	Підприємливий дослідник	Упорядкованість застосування	0,24
5-6	органи відчуттів	Богемна особистість	Різноманітність кольорів, ароматів, фактур, можливість створення акустичного комфорту, захисту від сонячного випромінювання, протягів тощо	0,14

Обґрунтування стилістичного рішення

Об'єкти, що асоціюються із Києвом:

Герб Києва

Історичні
пам'ятки

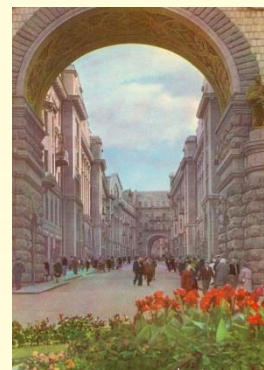
Визначні споруди або будівлі

Видатні особистості

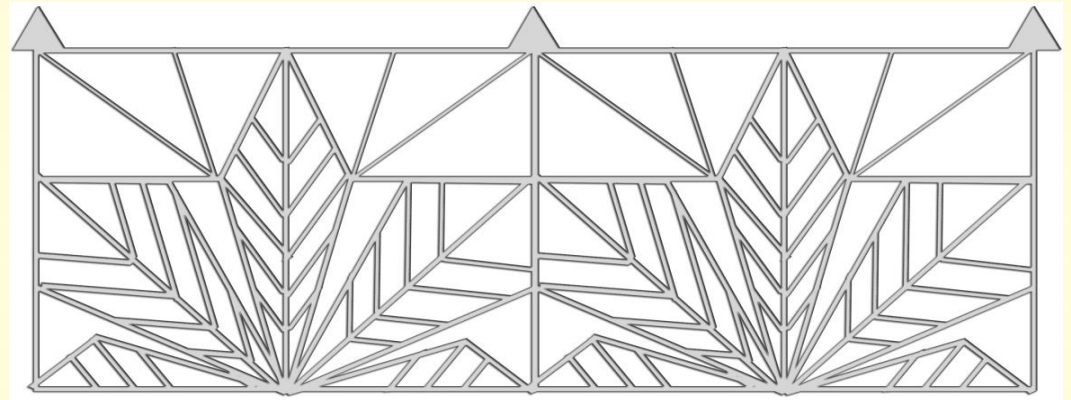
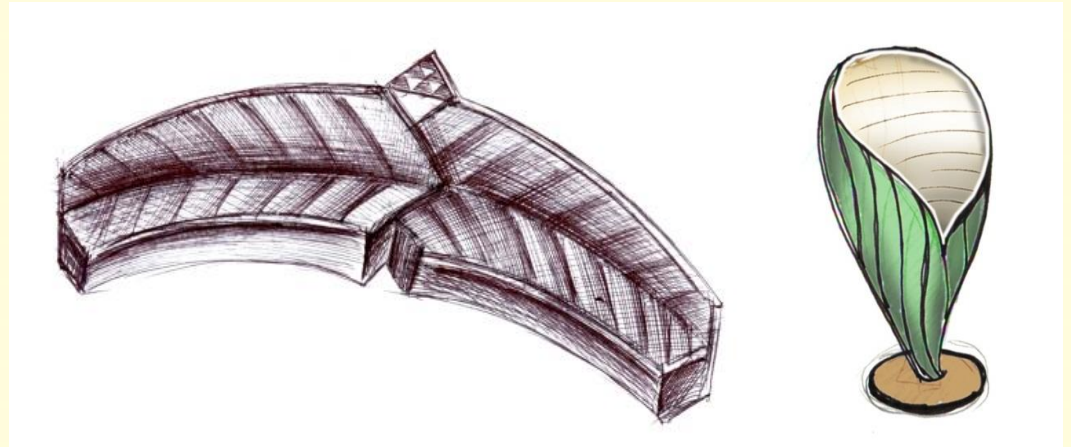
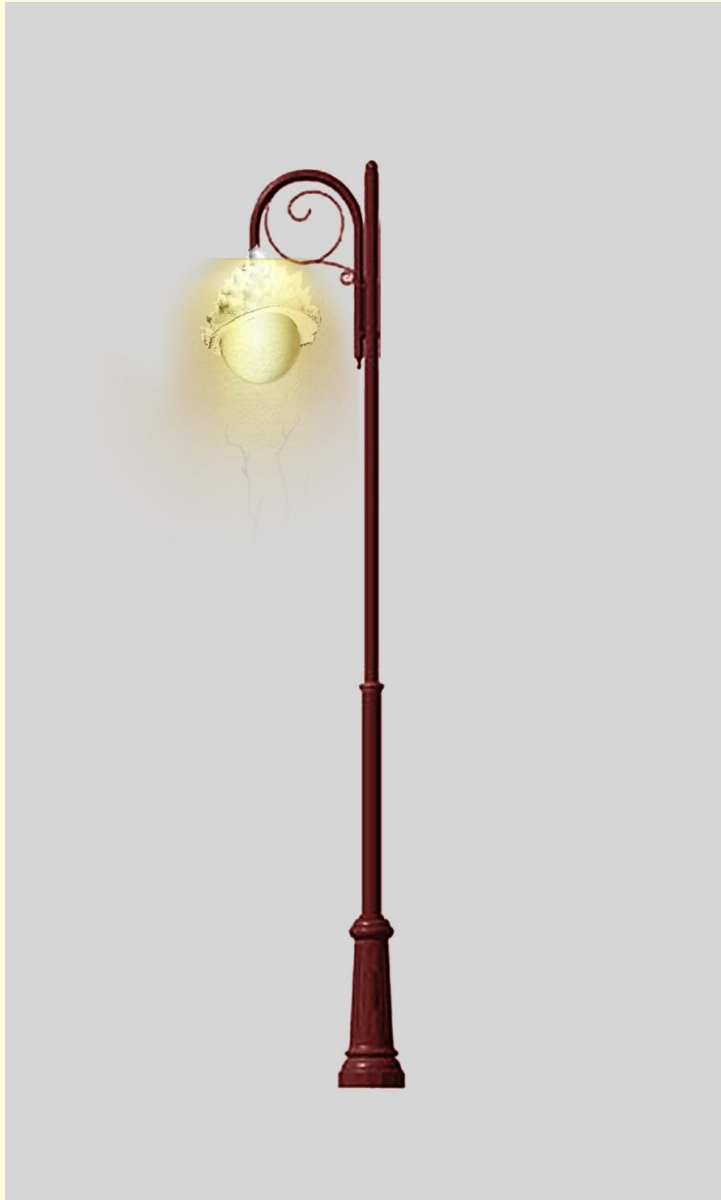
Місцевості, тварини, рослини тощо

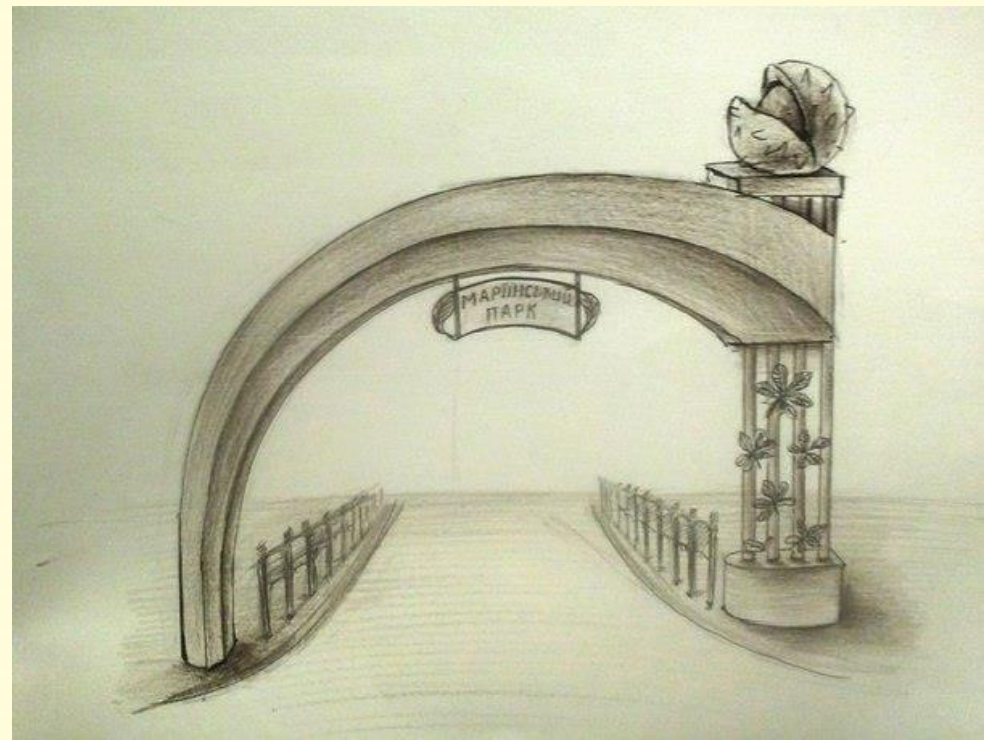
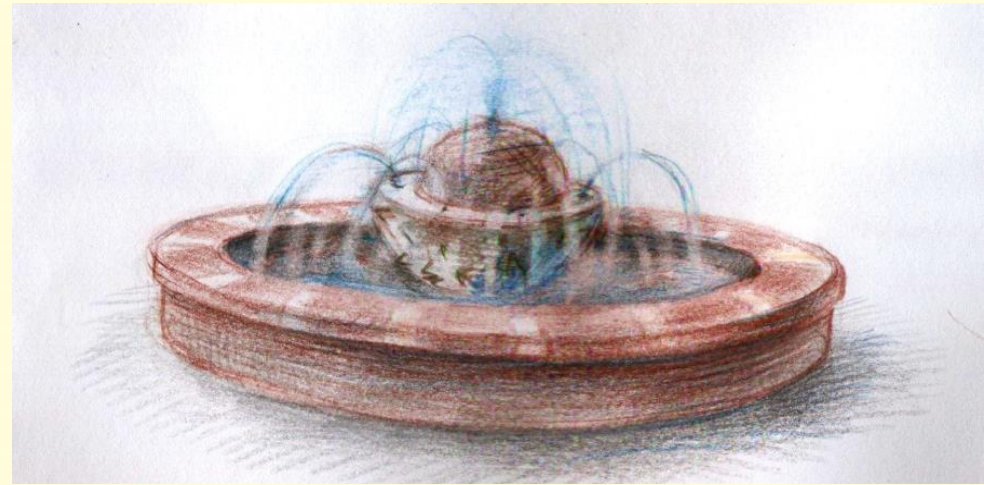
Вибір утворюючого стиль символу

РІВНІ	ВИМОГИ	ВАРІАНТИ
1	Зв'язок із Києвом	
2	Єдність парків, пізнаваність	
3	Варіативність застосування	
4	Упорядкованість застосування	
5-6	Різноманітність кольорів, ароматів, фактур, створення акустичного комфорту, захисту від сонячного випромінювання, протягів	

Типові стилістичні елементи

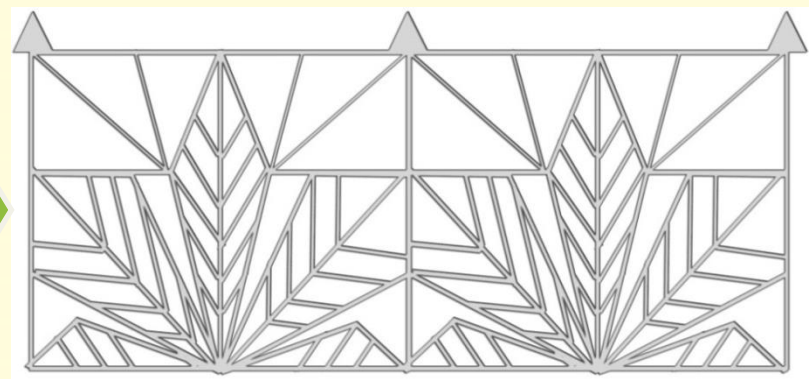
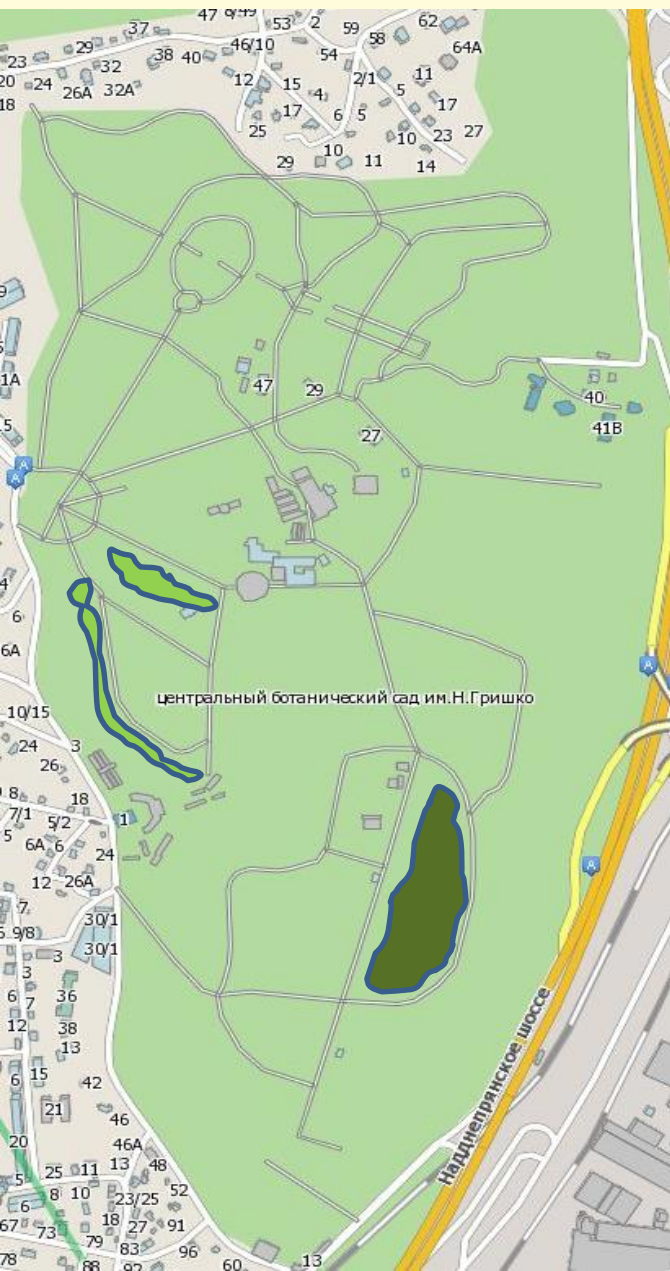

Індивідуальні стилістичні елементи

Національний ботанічний сад імені м.М. Гришка

ОСНОВНА РЕКОМЕНДАЦІЯ: збереження і підсилення науково-пізнавальної функції

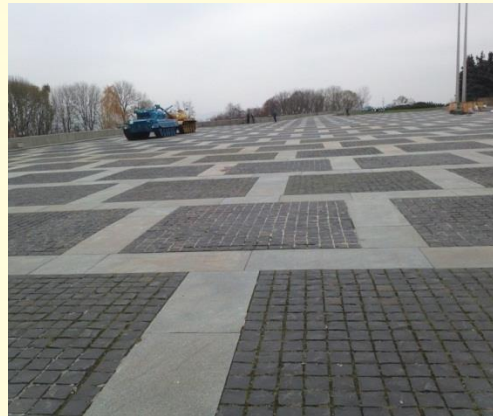
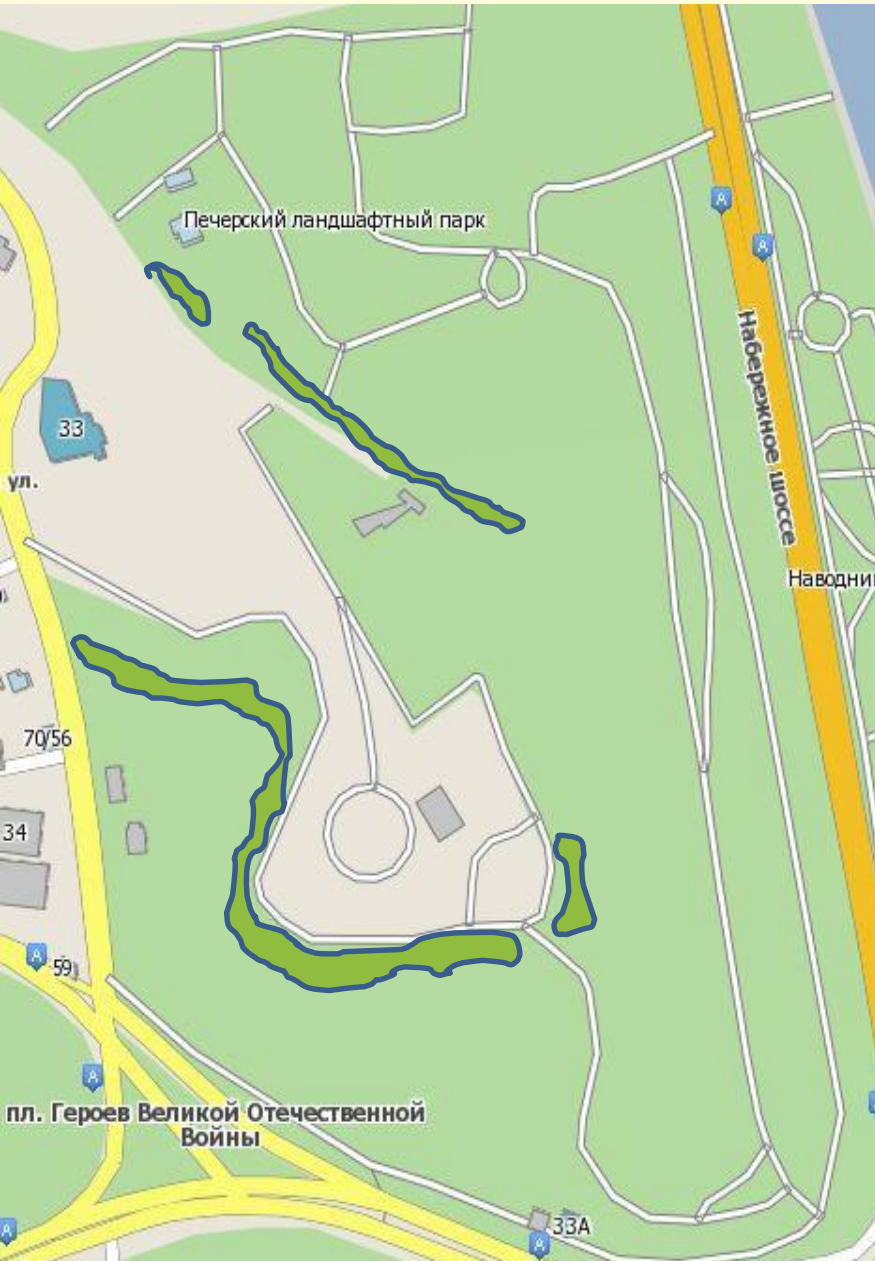

Типові елементи можуть бути використані так: логотипи – на білетах і стендах саду, при оформленні кіосків; типові деталі – у вхідній групі, при заміні огорожі, установці лавок та дороговказників.

  - колекція та розплідник каштану

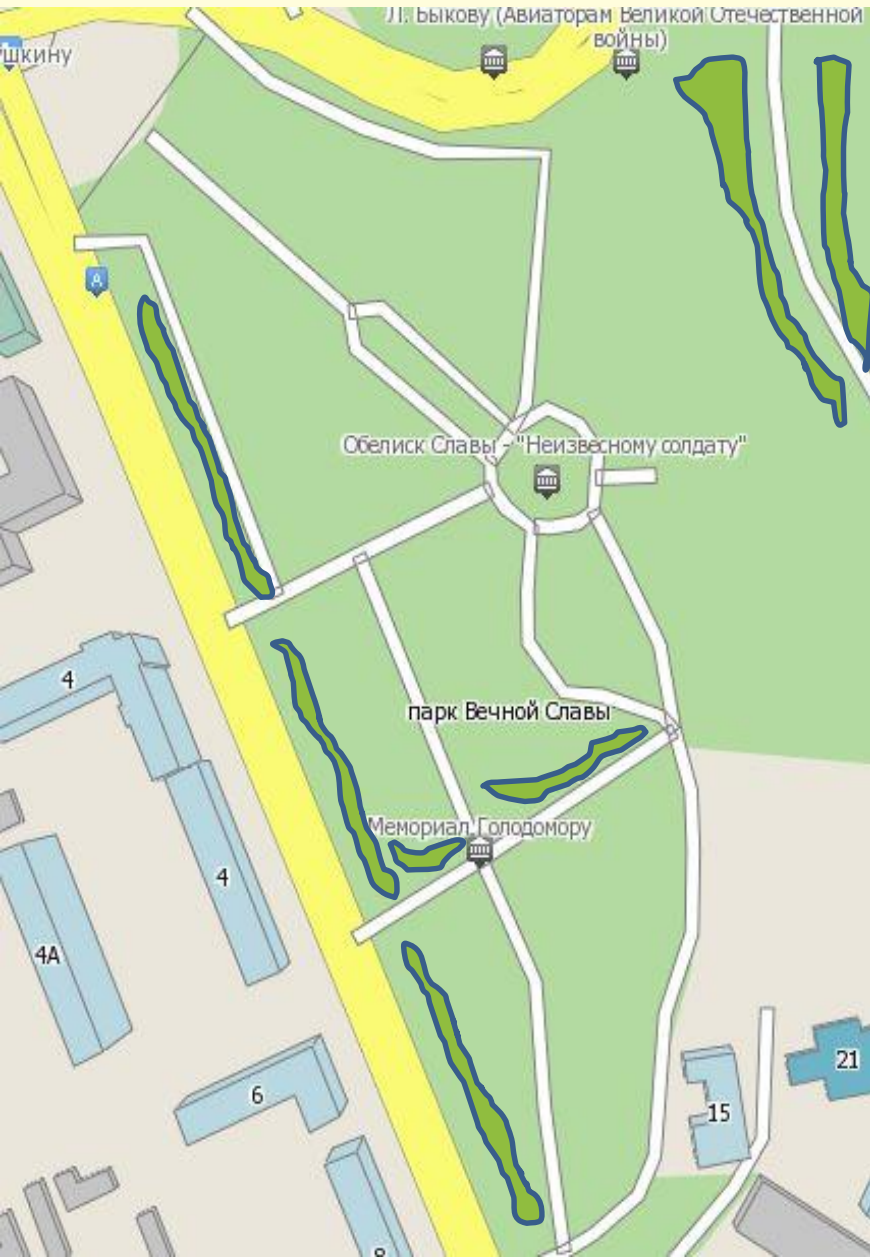
Ландшафтний парк

ОСНОВНА РЕКОМЕНДАЦІЯ: розширення зелених насаджень з метою захисту від шуму та вітру, а також закриття найбільш незграбних панорам навколишньої забудови

- вітрозахисні смуги з каштанів

Парк вічної слави

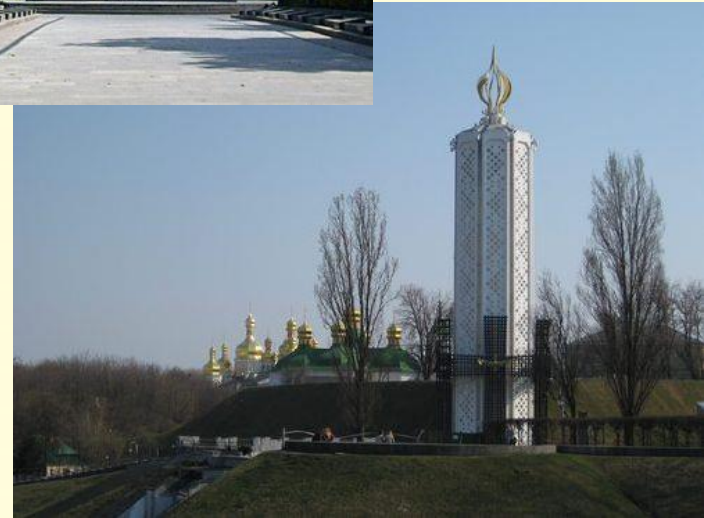

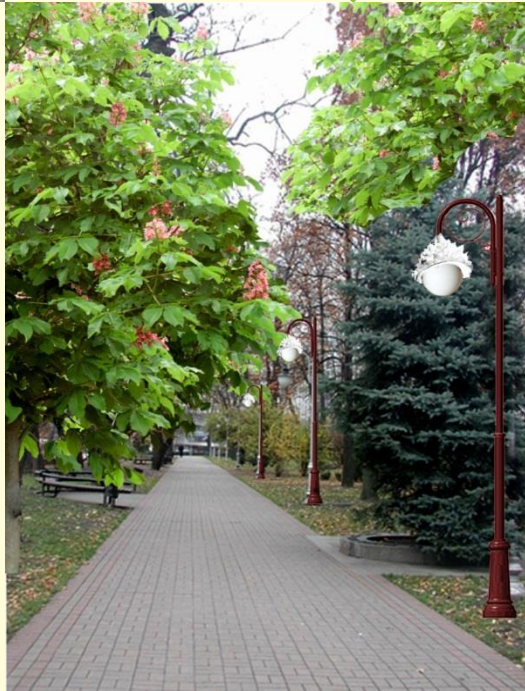
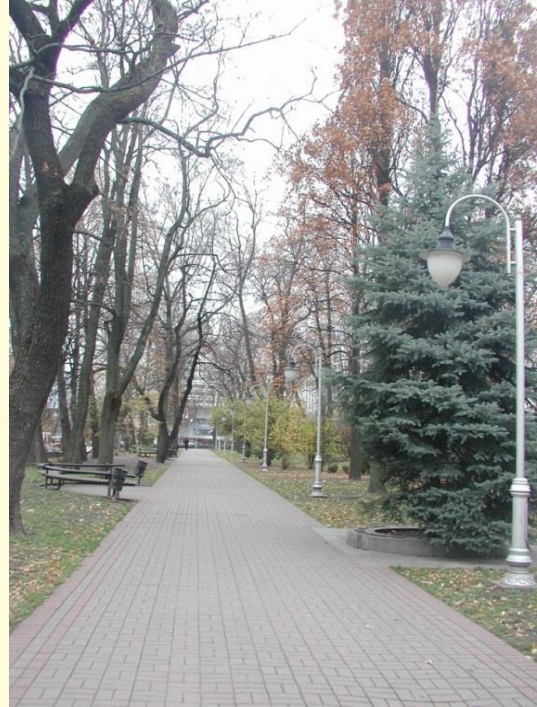
ОСНОВНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Відділити меморіал жертвам Голодомору від меморіалу Невідомому солдату. Використати обидві тераси рельєфу для розвитку рекреаційної функції та її відділення від меморіальної частини парку.

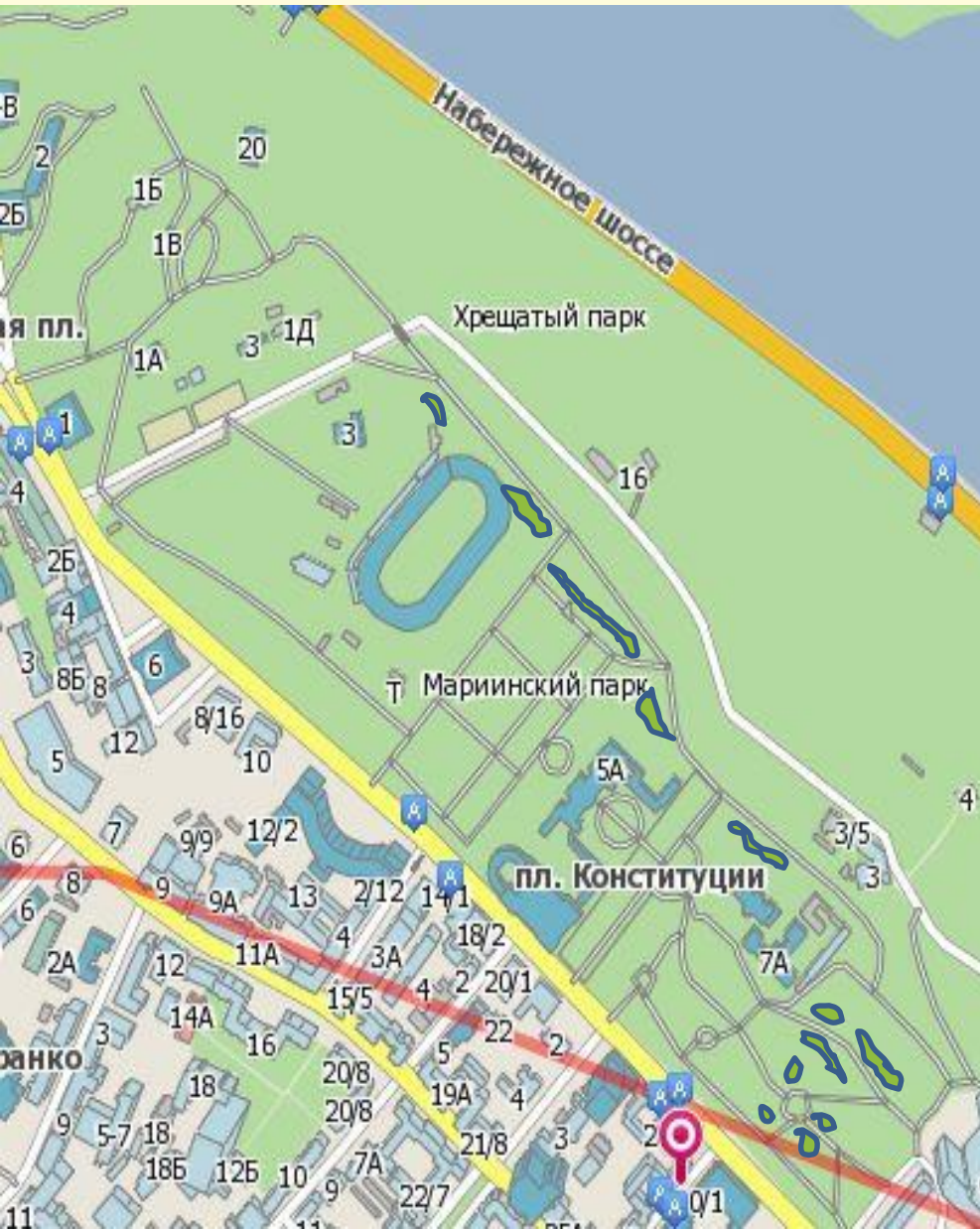

каштанові
алеї

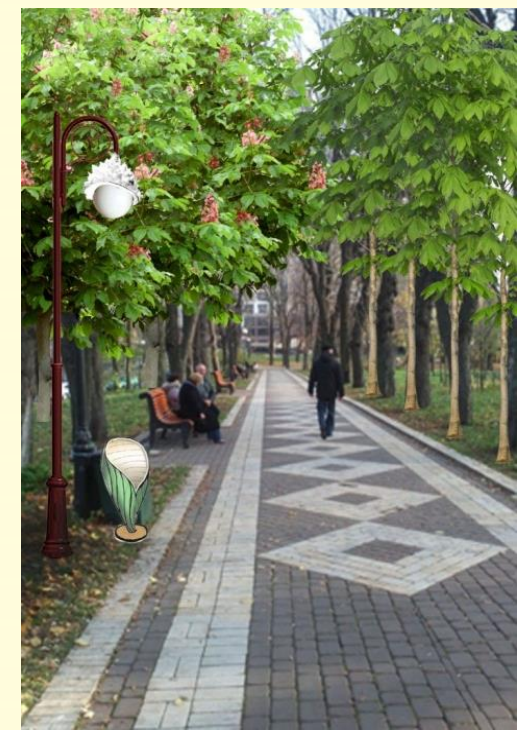
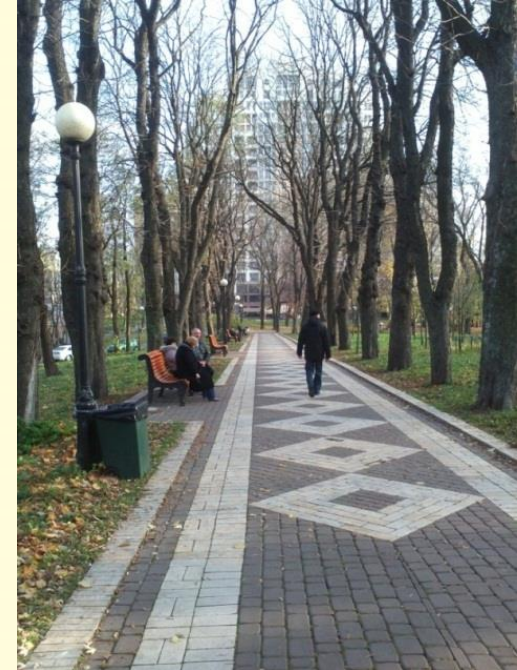
Комплекс Аскольдова могила, Маріїнський парк, Міський сад, Хрещатий парк

Пропонуються наступні стилістичні рішення:

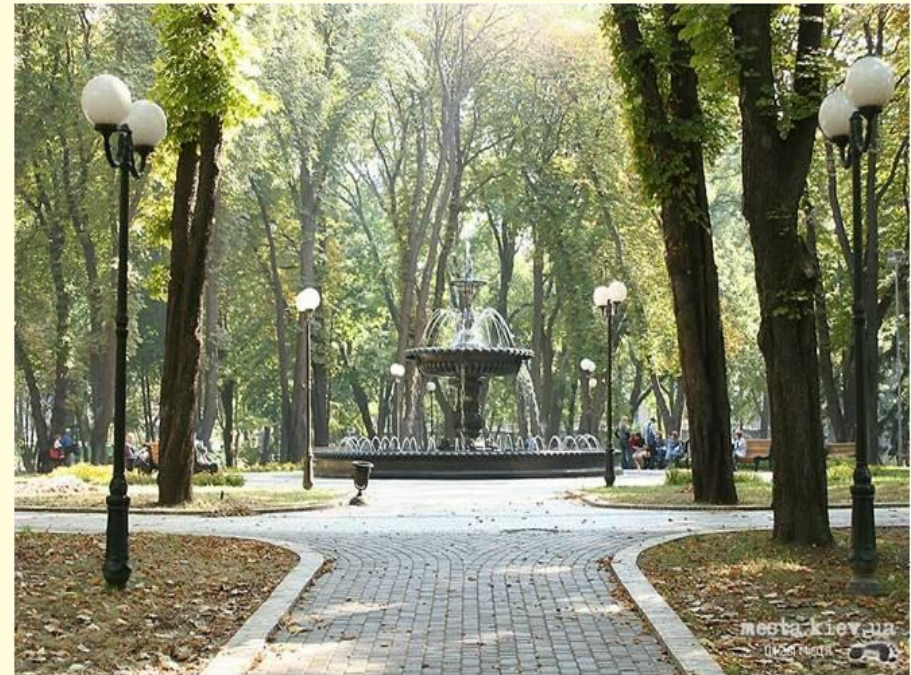
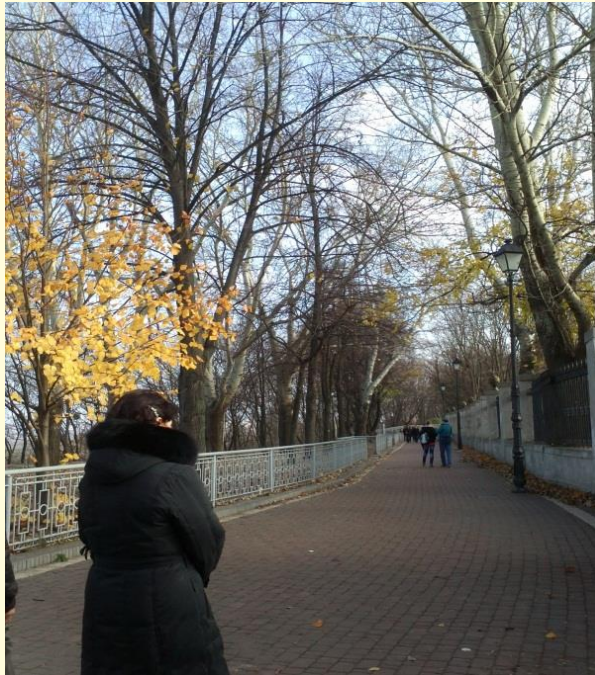
- Реконструкція вхідної групи маріїнського парку;
- Насадження (поновлення) каштанових алей і масивів, у тому числі біля фонтанів термена у маріїнському парку та міському саду;
- Покращення доступу до існуючого пам'ятника каштану;
- Встановлення лавок та урн із типовим логотипами та у формі листя каштану;
- Замощення бруківкою із логотипами каштану історичних алей, що містять каштанові насадження

Маріїнський парк

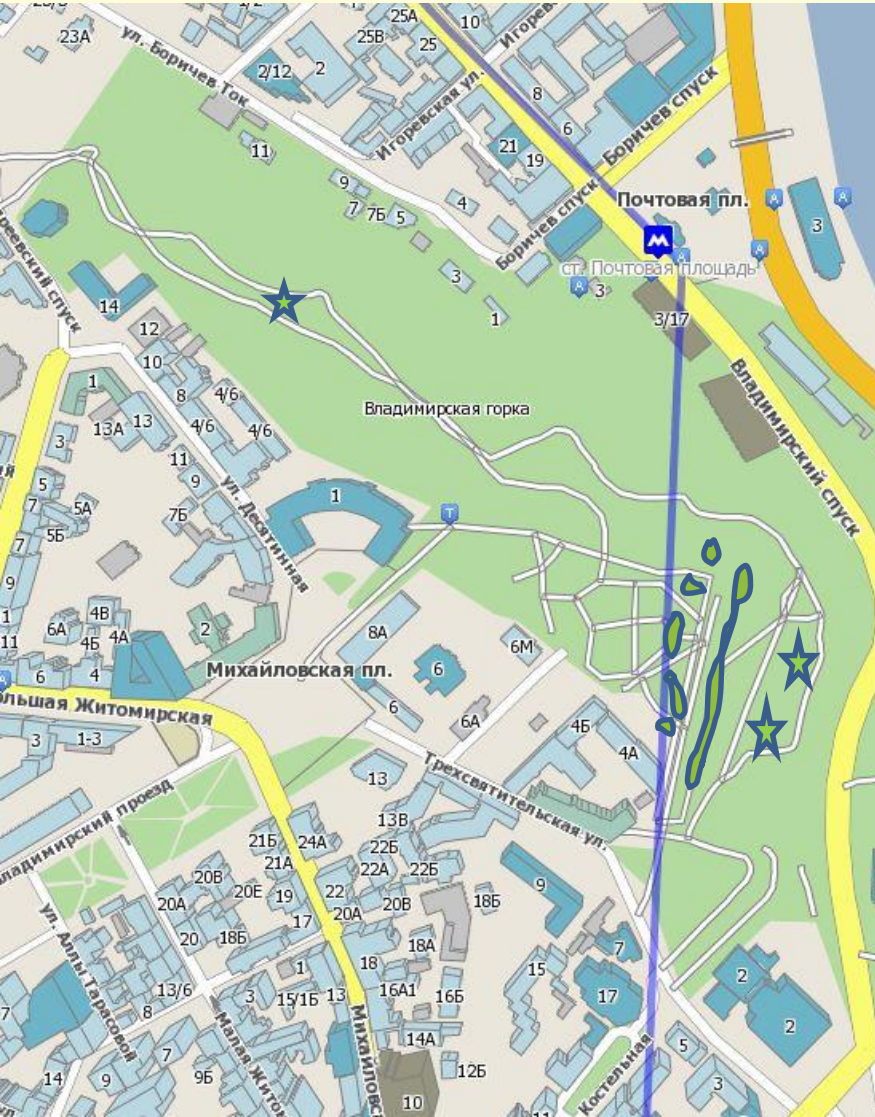

Міський сад

Хрещатий
парк

Володимирська гірка

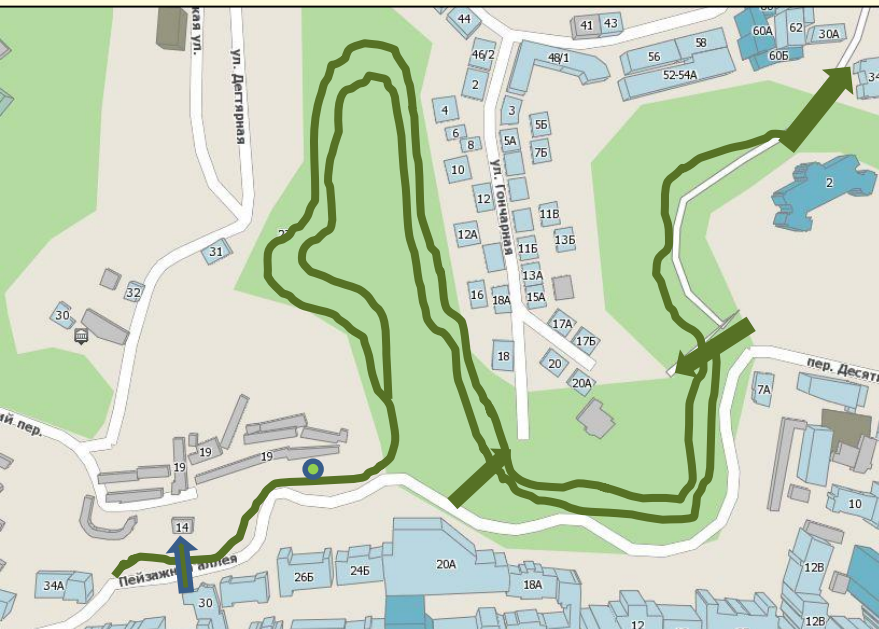
ПРОПОНУЄТЬСЯ:

- використання типових елементів; насадження каштанів вздовж центральних алей терас;
- п'ятипроменеві планування другорядних алей на обох терасах

★ - планування алей у вигляді листа каштану

Пейзажна алея

- - розміщення нового фонтану;
- - алеї на нових терасах;
- - реконструйовані або нові спуски

ОСНОВНА РЕКОМЕНДАЦІЯ:
збільшення оглядових площ за рахунок створення додаткових терас та алей
ПРОПОНУЄТЬСЯ:

- при терасуванні схилів розмістити різноманітні скульптурні групи, малі архітектурні форми та фонтан;
- занедбані торці домів біля виходу до Львівської площі використовувати для конкурсів графіті на екологічну тематику

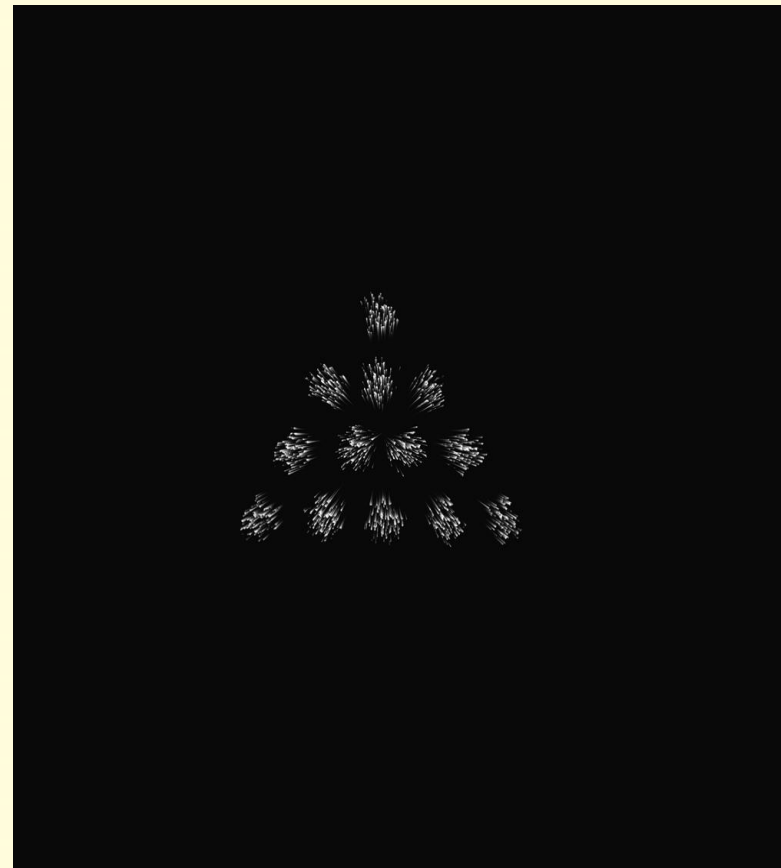
Динамічні інсталяції

Ідея циклічності часу притаманна багатьом культурам. Метафора каштану, із його добовими і річними життєвими циклами, дозволяє створювати інсталяції відповідні до цієї традиції.

ДОБОВИЙ ЦИКЛ. Зранку, вдень, вночі стилістичні елементи виглядають по-різному.

ПРОПОНУЄТЬСЯ:

- підсилити цей ефект, використовуючи штучне освітлення, або матеріали, які змінюють свій колір в залежності від освітлення;
- гармонізувати музичні твори, присвячені Києву і каштану, із струменями фонтанів у Музеї води у Хрещатому парку вдень, освітленням або салютом уночі

Річний цикл

ПРОПОНУЄТЬСЯ:

пов'язати існуючі міські свята, а також ввести нові, у відповідності із річним життєвим циклом каштану:

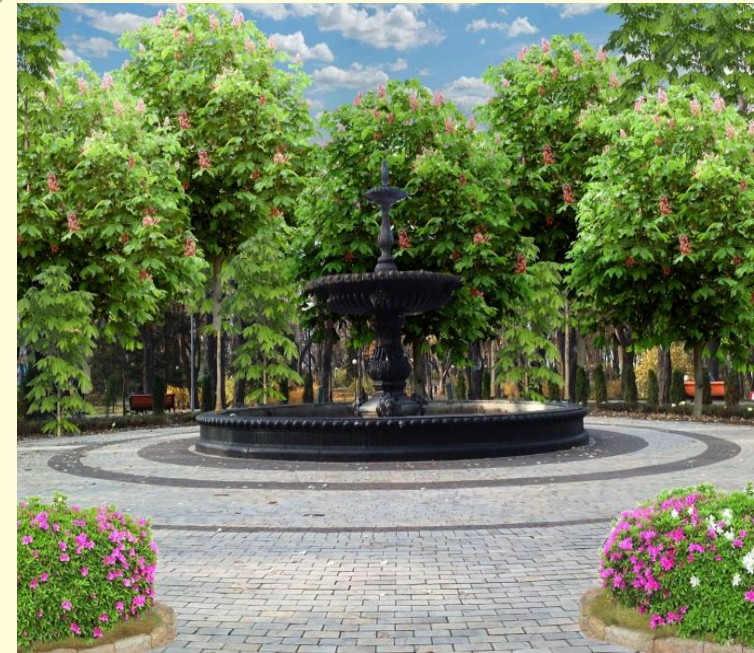
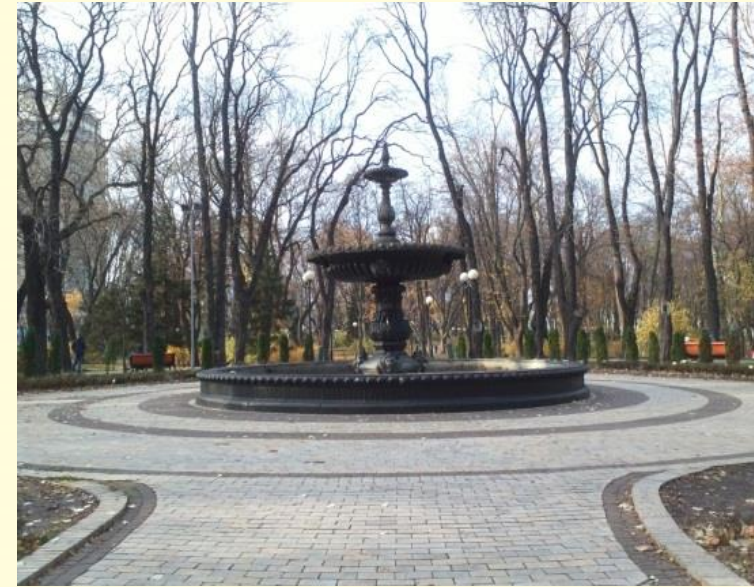
- ввести Свято пробудження дерева під час весняних шкільних канікул;
- масштабно відзначати День Києва у період цвітіння каштану (це вже існуюча традиція);
- відзначати Дні визрівання плодів каштану на початку вересня, організовуючи виставку квітів (вона проводиться приблизно у цей же термін);
- ввести Свято засинання дерева під час шкільних канікул восени.

Ритуали таких свят мають включати як сучасні спецефекти – салюти, концерти, співи, програвання мелодій – так і фольклорні, можливо, спеціально розроблені обряди. До таких днів можна приурочувати тематичні екскурсії, нагородження кращих учнів тощо

Оцінювання результатів (за даними комп'ютерного моделювання)

МЕТОДИКА

Експертні оцінки розписуються по груповим та одиночним показникам. Далі визначаються рівні і показники, на які впливають запропоновані стилістичні новації. За допомогою комп'ютерного моделювання виконується візуалізація у місцях, де передбачено розміщення стилістичних елементів. Візуалізації і фотографії цих місць, зроблені у однаковому масштабі і з однакових ракурсів, попарно пред'являються експертам. Різниця в оцінках, перерахована помноженням на відповідні до показників вагові коефіцієнти, дозволяє оцінити досягнутий ефект. В разі негативного або близького до нульового значення треба знаходити кращі стилістичні рішення.

ПРИКЛАД

На рисунку наведено вихідні дані та результат комп'ютерного моделювання поновлення каштанових насаджень та встановлення ліхтарів нового зразка біля фонтану Термена

Метою реконструкції є підвищення акустичного комфорту, боротьба із протягами, намагання зробити місце більш захищеним від сонця і затишним, покращення освітлення. Відтак, покращуються показники другого та п'ятого-шостого рівнів (див. табл.). Експертні оцінки по груповим показникам для існуючого стану:

- рівень 2 – 4,5;
- рівні 5-6 – 3,75.

Оцінки покращень за результатами комп'ютерного моделювання:

- рівень 2 – 4,7;
- рівні 5-6 – 4,20.

Таким чином, для групових показників оцінка зросла:

- для рівня 2: на 4,44%;
- для рівнів 5-6: на 29,87 %;

Таблиця. Групові і одиночні показники комфорту

<u>Рівні</u>	<u>Окремі цілі для рівнів</u>	<u>Психотипи</u>	<u>Окремі показники для рівнів</u>
<u>2</u>	<u>Відчуття самодостатності, престижу, безпеки, радощі, оптимізму</u>	<u>Егоїст</u>	<u>Виразність парку на загальному тлі; експресія і сила впливу; здатність захоплювати увагу; образність композицій; взаємоузгодженість насаджень, будівель, водоймищ, доріжок тощо; статус парку; засоби безпеки</u>
<u>5-6</u>	<u>Задоволення почуттів на рівні сенсорного сприйняття</u>	<u>Богемна особистість</u>	<u>Світло та світлотіньова пластика; кольори (гармонійність сполучень, наявність незвичних сполучень, присутність стимулюючих кольорів); акустичний комфорт; фактури; захист від сонячного випромінювання, протягів тощо; аромати</u>

Результати

ДЛЯ БОТАНІЧНОГО САДУ ІМ. М.М. ГРИШКА:

вихідна оцінка:

$$1*4,1+0,62*4,2+0,38*4,7+0,24*4,9+0,14*4,75=10,34;$$

оцінка після віртуальної реалізації дизайн-концепції:

$$1*4,4+0,62*4,3+0,38*4,8+0,24*4,9+0,14*4,9=10,85, \text{ зростання на } 5\%.$$

Наближення до теоретично можливих 11,9 балів.

ДЛЯ ЛАНДШАФТНОГО ПАРКУ:

вихідна оцінка:

$$1*4+0,62*4+0,38*4+0,24*4,2+0,14*4=9,57.$$

оцінка після віртуальної реалізації дизайн-концепції:

$$1*4,4+0,62*4,1+0,38*4+0,24*4,2+0,14*4,5=10,1; \text{ зростання на } 5,5\%.$$

Вдалося суттєво покращити асоціативні зв'язки із містом, а також сенсорний комфорт.

ДЛЯ ПАРКУ ВІЧНОЇ СЛАВИ:

вихідна оцінка:

$$1*3+0,62*2,5+0,38*4,1+0,24*3,5+0,14*4=7,51.$$

оцінка після віртуальної реалізації дизайн-концепції:

$$1*4,4+0,62*4,5+0,38*4,2+0,24*3,5+0,14*4,5=10,26, \text{ зростання на } 36,5\%.$$

Вдалося значно поліпшити асоціативний зв'язок із Києвом, нівелювати когнітивний дисонанс меморіалів, покращити сенсорний комфорт.

ДЛЯ НАЙСТАРИШИХ ПАРІВ ЗЕЛЕНОЇ ЗОНИ:

вихідна оцінка:

$$1*5+0,62*4,5+0,38*5 +0,24*5+0,14*3,75=11,37.$$

оцінка після віртуальної реалізації дизайн-концепції:

$$1*5+0,62*4,7+0,38*5 +0,24*5+0,14*3,9=11,56; \text{ зростання на } 1,6\%.$$

Усталена висока оцінка поліпшилася ненабагато.

ДЛЯ ВОЛОДИМИРСЬКОЇ ГІРКИ:

вихідна оцінка:

$$1*5+ 0,62*4,5+0,38*4+0,24*3,5+0,14*4=10,60.$$

оцінка після віртуальної реалізації дизайн-концепції:

$$1*5+ 0,62*4,55+0,38*4,1+0,24*3,5+0,14*4=10,78; \text{ зростання на } 1,7\%.$$

Усталена оцінка поліпшилася ненабагато.

ДЛЯ ПЕЙЗАЖНОЇ АЛЕЇ:

вихідна оцінка:

$$1*4+0,62*4,5+0,38*4+0,24*4,9+0,14*4,75=10,2$$

оцінка після віртуальної реалізації дизайн-концепції:

$$1*4,2+0,62*4,7+0,38*4,1+0,24*5+0,14*4,8=10,54; \text{ зростання на } 3,38 \%$$

Зв'язок із Києвом покращився несуттєво тому, що саме місце розташування алеї із видами на Старокиївську і Замкову гори, вже достатньо пов'язує її з містом;

так само важко підвищити цілісність сприйняття алеї, оскільки наявність сучасних скульптур різних стилістичних напрямі не сприяє цьому.

Підсумки роботи

НАУКОВА НОВИЗНА:

- вперше визначено вимоги, яким має задовольняти дизайн-концепція стилю парків центральної частини Києва;
- вперше розроблено методику відбору ідей, які могли б бути втілені у дизайн-концепції стилю, узгоджену із методикою оцінювання парків [1], що забезпечує єдність апарату;
- вперше сформульовано і обґрунтовано дизайн-концепцію стилю парків;
- вперше розроблено порядок застосування конкретних стилістичних засобів на протязі річного циклу функціонування парків;
- вперше проведено польові дослідження і фотофіксацію місць перспективного розміщення елементів стилю;
- вперше здійснено комп'ютерне моделювання результатів застосування дизайн-концепції;
- вперше розроблено і апробовано методику визначення ефективності дизайн-концепції із застосуванням даних комп'ютерного моделювання

ПРАКТИЧНА ЦІННІСТЬ:

- комп'ютерне моделювання окремих об'єктів, що дає змогу проводити варіантні проектні пошуки на стадії ескізного проектування;
- ескізні рішення стилістичних елементів (деталі парканів, лавок тощо), що можуть бути основою для розробки робочих креслень;
- ескізні рішення готових об'єктів (вхідні групи, лавки, фонтани тощо), які можуть бути основою для креслень виробів;
- пропозиції щодо розміщення елементів і об'єктів дизайну на місцевості.

ВИСНОВКИ:

Обґрунтовано ідею стилістичного оформлення парків, розроблено ескізні варіанти типових елементів стилю та окремих рішень, запропоновано місця розміщення насаджень, скульптурних та вхідних груп. В результаті апробовано методики обґрунтування дизайн-концепцій парків та оцінки ефективності їх впровадження, що є важливим для технічної естетики теоретичним результатом. Дослідження, розпочаті у роботі під девізом Green Sleeve, завершено визначенням ефективності однієї з найважливіших пропозицій – розробкою стилю парків. Зважаючи на те, що розглядалася лише невелика і невитратна частина пропозицій, ефективність можна оцінити як високу.

Вперше запропоновано динамічне, на протязі річного і добового циклів, застосування стилістичних елементів. Така пропозиція у ході дискусії щодо майбутнього київських парків ніким не висувалася.

ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ:

Планується розробити методику оцінювання впливу динамічних інсталяцій на окремі психологічні типи, а також можливості їх запровадження у дизайні інтер'єру житла.

Контрольні питання

1. Якими є теоретичні основи методик оцінювання інтер'єру, екстер'єру та житлового середовища?
2. Опишіть методику оцінювання екстер'єру та інтер'єру будинку.
3. Опишіть методику оцінювання оточуючого середовища.
4. Наведіть джерела, які застосовуються для збору даних.
5. Наведіть приклад оцінювання житлового середовища.
6. Наведіть приклад оцінювання стилю та трансформваності житла.
7. Наведіть приклад оцінювання об'ємно-планувальних рішень житла.
8. Наведіть приклад оцінювання кольорових рішень житла.
9. Наведіть приклад комплексного оцінювання одного з київських парків.
10. Наведіть приклад застосування методики для пошуку ідеї дизайн-концепції парку.
11. Наведіть приклад розробки власного стилю одного з київських парків.
12. Наведіть приклад підрахунку досягнутого ефекту для одного з київських парків.

Список літератури

1. *Мхитарян Н.М.* – Человек и жилище.-К: Наукова думка, 2012.- 312 с.
2. *Ковальов Ю.М.* Методика оцінки рекреаційних можливостей парків (на прикладі ботанічного саду імені М.М. Гришка) / Ю.М. Ковалев, І.В. Шинкарчук, В.В. Калашникова //Архітектура та екологія: проблеми міського середовища, 2012.-№7.-С.95-103
3. *Мхитарян Н. М.* Эргономические аспекты сложных систем / Н. М. Мхитарян, Г.В. Бадеян, Ю. Н. Ковалев.-К.:Наукова думка, 2004.-600 с.
4. *Ковальов Ю.М.* Результати оцінювання та перспективи розвитку паркової зони у центрі Києва / Ю.М. Ковальов, В.Ю. Косаченко, І.В. Шинкарчук //Архітектура та екологія: проблеми міського середовища, 2012.-№8.-С.
5. *Беломесяцев Б.А.* Забудова Києва доби класичного капіталізму /А.Б. Беломесяцев, Б.Л. Єрофалов, В.П. Ієвлева а ін.– К.:Варто,2012.–560 с.
6. <http://delo.ua/opinions/k-2025-godu-v-kieve-pojavitsja-2-tys-gektarov-novyh-parkov-i-zele-171605/>
7. http://www.kievtown.net/rus/sights/parks_and_public_gardens.htm
8. <http://www.segodnya.ua/regions/kyiv/V-Kieve-poyavyatsya-25-smotrovyyh-ploshchadok-.html>
9. <http://fakty.ua/153288-vladimirskuyu-gorku-i-parki-na-sklonah-dnepra-v-edinyj-turisticheskij-marshrut-svyazhut-s-pomocshyu-mostika>
10. <http://www.domik.net/novosti/kak-neboskreby-zatmili-lavru-n101838.html>
11. <http://www.segodnya.ua/regions/kyiv/naberezhnuju-zactrojat-oteljami-i-rectoranami.html>